

ki so pri »Edinstvu«, vprašamo, če so na svojo adresu natisnili gornje besede. Še je čas, dobra volja lahko vse popravi, čeprav zelo, zelo težko. Z odbijanjem in razkolom, katerega krivda ni na naši strani, se ne bo dalo popraviti in ne rešiti. Si li upate pred zgodovino prevzeti to odgovornost, da ne bo pisala tudi pri gospodarskih podjetjih o za-voženem gospodarstvu — ko bo že prepozno? Če je pri vas toliko volje za resno delo in skupno delo vsega stanu, kakor pri nas, bo hitro rešeno to vprašanje in bo konec prepričev in brezplodnih prerekanj!

— **Na javen poziv »Edinstva«:** »Resnica o žigosani spomenici«, sledeče: Res ni prišlo do obsodbe, ker smo mi privolili v poravnavo, za katero so nam mnogi tovariši zamerili. Nastale stroške pa ste nosili Vi. V koliko je bila Vaša »spomenica« nepoplačljiva pred sodiščem, prečitajte »izjava«, ki ste jo priobčili v Vašem »Edinstvu«. Hoteli smo poravnati zadevo tovariško, a nam na naš tozadevni dopis niste dali niti odgovora. Zato in v tem smislu jo je moralo »žigosati« sodišče. — **Andrej Skulj.**

— **Gospode Pavla Plesničarja, Rudolfa Dostala, Luko Jelenca in Ivana Šmajdka,** ki so bližje »Edinstvu« vprašamo: Na katero adresu so naslovljene besede lista »Edinstvo«, ki piše »Spravljive ljudi v ospredje, peteline pa na gredel! Ne bodite slepi!« — Kdor ni slep je lahko videl našo skrajno spravljivost, tako da nam lastni člani očitajo preveč popustljivosti in obzirnosti ter izrabljanje naše dobrote.

— **Krivična premeščanja po čl. 71.** »Edinstvo« našteva nekaj slučajev premeščanj po čl. 71., za katere je poverjeništvu UJU povečini šele sedaj izvedelo iz »Edinstva«. Prizadeti niso prijavi poverjeništvu, da se jim je zgodila krivica. Za dva slučaja, ki sta bila prijavi poverjeništvu UJU, je pa to tudi takoj storilo svojo dolžnost in je interveniralo pri prosvetni upravi. Sedaj pa vprašamo »Edinstvo«, kaj pa je ono storilo v obrambo učiteljskih pravic, posebno za svoje člane, kakor pravi. Ali je to kaka resna obramba, če se sedaj te slučaje izigrava in se jih izrablja proti nasprotni struji? Za vsakega resnega človeka je taka obramba le norčevanje iz premeščanj. V koliko so z dotičnimi premeščeni res bile storjene krivice, bo pojasnil lahko sam g. šef prosvete dr. Lončar in pristojni upravni funkcionarji, ne pa poverjeništvu, ki ni imelo opravka s premeščeni. Ako bi pa prizadeti prijavi slučaje poverjeništvu UJU, bi isto tudi interveniralo in zahtevalo pojasnil pri inspektorju gosp. dr. Lončarju, kakor pri vseh drugih šefih, ne pa samo pri izvoljenih, kakor je bila v prejšnjih časih navada. Če ne mislite resno delati za interese učiteljstva in hočete slučaje le izigravati, potem pustite vsaj druge pri miru, da bodo lahko resno delovali za interese in koristi učiteljstva. Časi, ko se je z učiteljskimi nameščaji in premeščaji uganjal strankarski šport, so minili — to je naše resno prizadevanje.

— **Vprašanje na gospoda »še« — nadzornika »Edinstvo«** prinaša v zadnji številki več premeščenj iz vsakega šerajona. Upamo, da se ne strinjate z izrabljanjem teh slučajev sedaj v »Edinstvu«, ker to ni resen boj za zakonitost in učiteljske pravice.

Učitelj iz še-vašega okraja.

— **Ker smo razdvojeni pravi »Edinstvo«**, da se pri nameščanjih ne ozira na vse enako in so ljubši »pristaši« kakor »protivniki«. — Kdo pa je kriv, da smo razdvojeni? Edino ustvaritelji »Edinstva«. Je li bilo treba snovati »Edinstvo« in delati razkol v učiteljskih vrstah? Mari bi se skupno borili za interese učiteljstva. Imeli smo strnjeno že ves učiteljski stan in bili bi lahko zelo močni, sa ste šli razbit enotne vrste vsega stanu.

— **Tudi redukcijo nadzornikov izrablja »Edinstvo«** za zafkravanje, namesto da bi se zavzelo za nadzornike in pomagalo enotno nastopiti proti nameravani redukciji. Naj ne pokaže »Edinstvo«, kaj je že pozitivnega napravilo v korist učiteljstva. Samega razdiranja in oviranja resnega dela za koristi učiteljstva in šole bo kmalu sito tudi učiteljstvo. Komur je mar za resno delo v blagor učiteljskega stanu, mora uvideti, da se po potih, po katerih hodi »Edinstvo«, ne pride do koristi za učiteljski stan.

— **Same osebnosti ima »Edinstvo«**. V zadnji številki se obregne od tov. Hrena trikrat, Godčevo dvakrat, Lapajneja osemkrat, Andreja Skulja štirikrat, Mencina enkrat, Macarola petkrat, Möderndorferja dvakrat. Tako grize na vse strani.

Učiteljski pravnik.

— **Šolski dopusti, strožji predpisi.** Da se uvede pri postopanju in podeljevanju bolezenskih dopustov točna evidenca in da se prepreči zloraba bolovanj od strani učiteljstva, je predpisal g. minister prosvete poseben vzorec prošnje za bolezenske dopuste, v katerih prošnjah mora prosilec s a m navesti vse dopuste v dobi 4 let nazaj od dneva prošnje. Sreski in oblastni šolski nadzornik morata ugotoviti pravilnost vseh navedb ter s svojim lastnoročnim podpisom jamčiti za pravilnost. Vsako napako navedbo od kogarkoli, bo ministarstvo disciplinsko najstrožje kaznovalo, prošnje pa, ki ne bodo obsegale vseh podatkov, se v obče ne bodo vzele v pretres, a s prosilecem se bo postopalo, kakor da navedbe v prošnji niso pravilne. Prav tako se bo postopalo s prošnjami in prosilci, ki bodo opremljali prošnje za bolezenski dopust s privatno zdravniškimi izprijevili.

Velika župana in sreski poglavarji morajo naročiti svojim sanitetnim referentom, da postopajo pri izdajanju uradno-zdravniških mnenj v svrhu dopusta učiteljstvu z vso strogostjo.

— **Ocenjevanje učiteljstva; povprečna ocena.** Z ozirom na dvoumja, ki so se pojavila pri odloku ministrstva prosvete O. N. br. 34.215 od 31. decembra 1926, s katerim se je izpremenila naredba poverjeništvu za bogočastje in uk o usposobljenosti ocenjevanju učiteljstva osnovnih šol v Sloveniji z dne 23. aprila 1920 Ur. l. 2., št. 52., toč. 194 (Fink I., 49), je odločilo ministarstvo, da se omenjeni odlok ministrstva prosvete izpopolni sledeče: 1. Čl. 5., toč. 4. se dopolni z besedami: »ki se istočasno s priobčenjem ostale službene ocene priobčuje posameznim učiteljem«. 2. Pod čl. 5. se vstavlja kot točka 5.: Povprečna službena ocena je: a) prav dobra (4) še, ako sta vsaj marljivost in uporabnost ocenjeni s 4; b) dobra (3) še, ako sta vsaj marljivost in uporabnost ocenjeni s 3; c) zadostna (2) še, ako sta vsaj marljivost in uporabnost ocenjeni z 2; č) nezadostna (1), kadar je marljivost ali uporabnost ocenjena z 1. V oceno je računati učiteljevo izvenšolsko delovanje (čl. 5., toč. 2. Naredbe) tako, da se upošteva to delovanje pri ocenjevanju marljivosti in uporabnosti. Ocena o vedenju se ne računa v povprečno oceno, marveč se ji dostavlja s številko v oklepaju; vedenje »nepravilno« (1) se smatra kot splošno slaba ocena. 3. Končno se izmenja čl. 10. v (toč. 1. in 2.) Naredbe poverjeništvu za bogočastje in uk o usposobljenosti ocenjevanju učiteljstva osnovnih šol v Sloveniji z dne 23. aprila 1920, Ur. l. II., št. 52., toč. 194 (Fink I., 49), tako da se glasi: »Oblastni šolski nadzornik ne ocenjuje sam, marveč predlaga poročila o nadzorovanju osnovnih šol in učiteljev pristojnim sreskim poglavarjem z naročilom, na sreska ocenjevalna komisija upošteva ta poročila pri ocenjevanju dotičnih učiteljev. Kadar nadzoruje učne osebe zaradi predpisov čl. 100. čin. zakona, so njegovi predlogi za oceno dotičnih učiteljev za sresko ocenjevalno komisijo obvezni.«

Učiteljstvo v drugih državah.

— **td Vsesibirski kongres Udruženja prosvetnih delavcev v Novosibirsku** novembra 1926.

Resolucije:

1. **Administrativno-organizatornega značaja.**

Kongres zahteva, da se v svrhu intenzivnejšega prosvetnega delovanja izboljša organizacija prosvetnih oblasti nekaterih nižjih upravnih edinic;

da se sistemizirajo mesta gubernijskih nadzornikov, ki naj bodo iz vrst prosvetnih delavcev, najbolj gorečih in delavnih;

da se stalno vodi in nadzira metodično izobrazbo in delo narodnih prosvetiteljev po okrajnih metodičnih uradih ter gubernijskih metodičnih komisijah ter z oskrbovanjem metodične literature;

da se pristopi k izvrševanju zaključkov III. sestanka sibirskega eksekutivnega komiteta (Ekzekom), ki zahteva odpravo nenormalnih odnošajev nešolskih oblasti k prosvetnemu delavstvu;

da se izplačajo razni zneski, ki jih dolguje država učiteljstvu;

da se izboljša poslovanje denarnopostnega prometa;

da se ublažijo prevelike zahteve okrajnih in gubernijskih eksekutivnih oblasti, tičoč se dela prosvetnih delavcev ter da se omenjene oblasti ne vtičejo v pedagoško delovanje učiteljstva. Istočasno se opozarja sibirsko prosvetna uprava na nepravilno delovanje nekaterih prosvetnih oblasti (Tulunovskoje, Krasnojarskoje itd.) pri premeščanju in odpušcanju prosvetnih delavcev iz službe ter zahteva tozadevno preiskavo;

da se posamezne prosvetne oblasti točno izvestijo, kolike proračunske zneske naj uporabljajo v proračunskem letu;

da se popolnoma izčrpajo proračunske vsote za leto 1926./27. v prosvetne potrebe, ker je ta proračun aktiven;

da se doseženi nivoju učiteljskih plač v prihodnjem proračunskem letu zvišajo;

2. **Socialno-vzgojnega značaja — za podeželske šole:**

da se podaljša šolsko leto podeželskih šol, ker vpricho sedanjega kratkega šolskega leta (100—110 dni) ni mogoče izpolniti učnega načrta Gusa (Gossudarstvenij učebnij sovjet) in da se pravočasno popravijo šolska poslopja ter preskrbijo z gorivom in učnimi pripomočki;

da se posveti vsa pažnja okrajnim šolam, ki naj bodo žarišče prosvetnega in pedagoškega delovanja celega okraja;

da so te šole vse deležne materialne podpore, ne pa samo 30% od njih, kot je to bilo dosedaj;

da se izdajo učne knjige, v katerih se bo obdelovala predvsem snov iz sibirskega življenja in sveta. Te knjige naj sestavljajo izkušeni sibirski učitelji po navodilih, ki jih naj izda sibirsko prosvetna uprava;

da se uvedeta v vsakem okraju mesti dveh nadomestilnih učiteljev, ki bosta nadomeščala učitelje v slučaju bolezni;

da šolske oblasti skrbijo za dovoljno število podeželskega učiteljstva in da mu dajo na razpolago metodično literaturo;

da se izpopolnijo obstoječi zavodi za vzgojo prosvetnih delavcev, da bodo mogli dati potrebno število učiteljstva in da se bo lahko izvedla »splošna šola«.

Začasno naj se ustanovijo tečajji za vzgojo učiteljstva.

3. O višji izobrazbi:

da se potrdi sibirsko prosvetna uprava in tozadevno vpliva pri centralnih oblastih, da se izboljša v Sibiriji stanje srednjih in višjih šol. V Sibiriji vlada občutno pomanjkanje višje kvalificiranih kulturnih delavcev vsled velike razdalje od kulturnih središč, pomanjkanje znanstvene literature, nesorazmerne višine plač itd., kar silno škoduje splošnemu napredku Sibirije, posebno pa ekonomskemu in vsled tega zastaja industrijalizacija Sibirije. Zato naj sibirsko prosvetna uprava zahteva sledeče:

da se dovolijo proračunske doklade za ustanavljanje, renoviranje in izpopolnjevanje višjih šol, za nabavo znanstvene literature in za poučne ekskurzije po celi Uniji in po inozemstvu;

da se povišajo plače znanstvenim delavcem v Sibiriji;

da se povišajo štipendije visokošolcem ter ustanavljajo dijaški domi in kuhinje;

da se dovoli dijaštvu primeren popust pri nakupu šolskega materiala.

UČITELJSKE PLAČE V RUSIJI.

Pred dvema letoma je bilo materialno stanje učiteljstva jako slabo, kar vidimo iz tega, da so učiteljske plače dosegale svoj najvišji nivo do 25 rubljev (Belo — Rusija), v drugih krajih pa variirale od 9—19 rubljev z dokladami od 10—11 rubljev mesečno (25 rubljev = 700 Din).

Letos je stanje nekoliko bolje, kar se vidi v sledeči statistiki:

Učitelji osnovnih šol (1 stopnje) dobivajo mesečno od 28—29 rubljev (Sibirija) do 45 rubljev (Moskva).

Učitelji II. stopnje od 38 rubljev (Sibirija) do 54 rubljev (Niži Novgorod).

Učitelji »podeželske mladine« od 34 rubljev (Sibirija) do 54 rubljev (Leningrad).

Učitelji v analfabetskih tečajih do 46 rubljev (Leningrad).

Učitelji v tečajih za prosvetevanje kmetijskega ljudstva od 20 rubljev (Kazan) do 38 rubljev (Leningrad).

Učitelji v politično-kulturnih tečajih od 32 rubljev (Kazan) do 86 rubljev (Kavkaz).

Razen tega dobivajo šolski upravitelji na mnogorazrednih šolah doklade, ki variirajo od 3 do 5 rubljev za vsak razred.

Razpisi služb.

— **Razpis učiteljskih služb v ljubljanski oblasti.** Upraviteljska mesta so zaznamovana s pripisom št. 1, upraviteljic št. 2, učiteljic št. 3, učitelj št. 4, vero-učiteljic št. 5 poleg krajevnega imena: Ljubljana — mesto: na I. dekliški osnovni šoli 4; na Barju 3; na VI. dekliški osnovni šoli 5; na III. dečjem zavetišču 1 služba za učiteljico-upraviteljico (II. kategorije) in 1 služba za otroško vrtnarico (III. kat.); srez Brežice: v Kapelah 4; srez Kastav: pri Sv. Mateju 5; srez Kočevje: v Ribnici 4; srez Kranj: v Škofji Loki 3; srez Laško: v Hrastniku 3; srez Ljubljana — okolica: v Sostrem 3, na Viču 5; srez Logatec: v Igavsi 1, 4; srez Novo mesto: v Birčni vasi 4; srez Radovljica: v otroškem vrtcu na Jesenicah 1 služba za otroško vrtnarico. Prošnje je vložiti najkasneje do 20. marca 1927. Podrobneje v »Uradnem listu«.

— **Razpis učiteljskih služb v Mariborski oblasti.** Upraviteljska mesta so zaznamovana s pripisom št. 1, upraviteljic št. 2, učiteljic št. 3, učitelj št. 4, poleg krajevnega imena: Srez Celje: Blagovna 4, Čemšenik 1, Dobrna 3 ali 4, Dramlje 4, 4, Griže 4, Sv. Jurij ob Taboru 3, Loke pri Sv. Juriju ob Taboru 1, Sv. Lovrenc pod Prežlhom 4, Motnik 1, Sv. Pavel pri Preboldu 3, Petrovče 3 ali 4, Svetina 1, Store 3, Vransko 4, 4. Srez Dolnja Lendava: Belinci 3, Bogojina 3, 4, Dobrovnik 4, Gančani 4, Gomilica 4, Hotiča 1, 4, Izakovič 4, Kapca 1, Kobilje 1, 4, Mala Poljana 1, 4, Motvarjevci 1, Odranci 3, 4, 4, Srednja Bistrica 4, Turnišče 3, 4, 4, 4, Velika Poljana 1, 4. Srez Dravograd: Sv. Anton na Pohorju 1, v Črni 4, 4, Guštanj 4, Sv. Jernej nad Muto 1, Kapla 1, 4, Mežica 3, na Muti 4, Sv. Primož na Pohorju 1, Vuhred 1, Vuženica 4. Srez Gornji grad: Ljubno 4, Nova Štifta 1, 4. Srez Kobilje: Cadram 3, Sv. Jernej 4, Kobilje 1, 4, Konjice 4, Sv. Kunigunda na Pohorju 4, Vitanje 4. Srez Ljutomer: Sv. Jurij ob Ščavnici 4, Sv. Križ pri Ljutomeru 3, 3, 4, Ljutomer 3, Lokavec 4, Mala Nedelja 4, Negova 4, Stogovci 3, 4. Srez Maribor desni breg: Sv. Martin na Pohorju 1, 4, Poljčane 3, Zgornja Polskava 3 ali 4, Ruše 3, Slinvica 4, Studenci pri Mariboru des. 3, dekl. 4, Tinje 4, Sv. Venčeslav 4. Srez Maribor levi breg: Sv. Ana v Slov. goricah 4, Sv. Anton v Slov. goricah 1, Sv. Barbara v Slov. goricah 1, 3, Sv. Duh na Ostrmem vrhu 1, Sv. Benedikt v Slov. goricah 4, St. Ilj v Slov. goricah 3, Sv. Jakob v Slov. goricah 4, Sv. Jurij ob Pesnici 3 ali 4, Sv. Jurij v Slov. goricah 4, Sv. Križ nad Mariborom 1, 4, Marjia Snežna 1, 4, Sv. Martin pri Vurbergu 4, Sv. Rupert v Slov. goricah 1, 4, 4, St. Adži v Slov. goricah 4, Sv. Trojica v Slov. goricah 3 ali 4. Srez Murska Sobota: Adrijanci 1, Bahovci 4, Budinci 1, Cankova 4, Dolnje Slaveče 1, Fikšinci 1, Fokovci 4, Gerlinci 1, Kančevci 1, Kramarčiči 1, 4, Križevci 4, Kumpilnik 3, Kupšinci 4, Kuzdoblan 1, 4, Mačkovci 1, Markovci 4, Martjanci 4, Moščanci 1, Murska Sobota 3, 3, 4, Pertoča 1, 4, 4, Predanovci 1, Pincoci 4, Serdica 1, 4, Stanjevci 1, Sv. Jurij 4, 4, Šulinci 1, Veliki Dolenci 4, Vidonci 11, 4. Srez Ptuj: Sv. Andraž v Halozah 4, 4, Sv. Andraž v Slov. goricah 4, Sv. Barbara v Halozah 1, 3, 4, 4, Cirkovci 4, Sv. Duh v Halozah 1, 4, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji 3, Sv. Lovrenc na Dravskem polju 4, Sv. Lovrenc v Slov. goricah 4, 4, 4, Majšperg 4, Sv. Marieta niže Ptuj 3, 4, Sv. Marko niže Ptuj 3, 4, Nova cerkev 3, 4, 4, Ormož 4, Polensak 4, Runč 1, 4, Svetinje 4, 4, 4, Sv. Tomaž 3, 4, Vurberk 4, 4. Srez Slovenjgradec: Sv. Andraž pri Velenju 4, Sv. Florjan v Dolici 1, 4, St. Ilj pod Turjakom 3, St. Janž pri Dravogradu 1, 4, St. Janž na Vinski gori 4, Sv. Jošt na Kozjaku 1, Pameče 1, Plešivec 1, Sele-Vrhe 1, Slovenjgradec 1, 3, Skalski Cirkovci 1, Smartno pri Slovenjgradcu 4, Šostanj 3, 4, 4, St. Vid nad Valdekom 1, Zavodnje 1. Srez Šmarje pri Jelšah: Sv. Florjan 4, 4, Koprivnica 1, Kostričnica 4, Sv. Križ pri Rogaski Slatini 4, 4, Loka pri Zusnu 1, Olimie 1, Sv. Peter pod Sv. gorami 3, Pilštanj 4, 4, Rogaska Slatina 4, Slinvica 3 ali 4, St. Vid pri Planjci 1, Zibika 4. — Prošnje za gori navedena mesta je vložiti najkasneje do 25. marca 1927. Podrobneje razpis je v »Uradnem listu«.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev.** Prihodnji pevski tečaj se bo vršil: za ženski zbor 18. marca ob 9. uri, za mešani zbor 19. in 20. marca ob 9. uri v Glasbeni Matici. — Odbor.

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

priporoča iz svoje zaloge učila:

Toplomer 40° R in 50° C Din 30.—
Toplomer 80° R in 100° C Din 35.—
Barometer Din 225.—
Kvadratni meter (m²) na platnu in palicah Din 100.—
Kubični meter (m³), zložljiv iz 12 meterskih palic, Din 180.—
Kubični decimeter (dm³), razstavljen na cm³, Din 48.—
Papirnati meter (v širokosti 1 dm) Din 5.—
Šolski meter (palica) Din 32.—
Magnetna palica Din 36.—
Magnetna podkev 12 cm Din 16.—
Kompas v kovinasti in s steklom zaprti škatlici Din 50.—
Ravna natega Din 20.—
Kriva natega Din 12.—
Vodomet Din 20.—
Meden obroček s kroglico Din 54.—
Spiritna svetiljka Din 18.— do Din 24.—
Električno nihalo Din 16.— do Din 56.—
Voltov element Din 116.—
Steklena palica Din 20.— do Din 30.—
Ebonitna palica z drgalom Din 42.—
Elektroskop Din 170.—

Lejdenška steklenica Din 84.—
Izpraznjevalec Din 30.—
Heronova buča Din 38.—; Heronova buča, zapiralo iz medi, Din 160.—
Sesalka, steklena, Din 70.—
Tlačilka, steklena, Din 70.—
Vzvod Din 120.—
Škripec Din 18.—
Svinčnica Din 15.—
Grebilca Din 20.—
Računalo s 100 kroglicami Din 260.—
Stavnica za elem. razred (lesena kaset) Din 220.—
Številčne table od 1—10 Din 120.—
Serija številic od 1—10 Din 10.—
Tisočna razpredelnica na močnem papirju Din 40.—, isto za števila do 100 Din 40.—
Ravnila za šolsko tablo 120 cm Din 30.—, 150 cm Din 40.—
Položna ravnila za šolsko tablo 150 cm Din 50.—, 175 cm Din 54.—
Sestila za šol. tablo Din 72.—
Geom. telesa: Kocka Din 14.—, tristrana in štiristrana prizma a Din 14.—, štiristrana piramida Din 16.—, tristrana piramida

Din 18.—, valj Din 14.—, stožec Din 16.—, krogla Din 16.—
Kotomer za šol. tablo Din 72.—
Lesena stojala za epruvete Din 10.— do Din 13.—
Lesena stojala za kuhanje Din 62.—

STENSKI ZEMLJEVIDI:

Orožen-Capuder: Stenski zemljevid Slovenije, Din 360.—
Cvijić: Karta kraljevine SHS, Din 340.—
Gavazzi: Stenski zemljevid SHS, Din 320.—
Franović-Gavazzi: Karta balkanskega polotoka, Din 450.—
Stenski zemljevidi Afrike, Severne in Južne Amerike, Din 450.—
Stenski zemljevid Azije Din 540.—, Avstralijske Din 350.—
Globus (34 cm), hrv. tekst, Din 520.—
Modestin: Fizička karta Evrope sa novim drž. granicami, Din 450.—
Modestin: Istočna polutka in zapadna polutka zemlje a Din 450.—
Vsi navedeni zemljevidi so napeti na močnem platnu ter opremljeni s palicami.

V zalogi so različne stenske slike za prirodopisni, prirodoslovni, zemljepisni i. dr. pouk.

Naročajte edino lev Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ul. 6